

บทที่ 11

พื้นที่วัฒนธรรมคนตรีอำเภอพะเยา

11.1 พื้นที่ทางกายภาพอำเภอพะเยา

สมัยโบราณ พะเยาคีรี เป็นเมือง ๆ หนึ่งขึ้นอยู่กับจังหวัดนครสวรรค์ มีหน้าที่เก็บเงินส่วยอากร ผู้มีหน้าที่เก็บส่วยอากรสมัยนั้นชื่อ หลวงภูมิ ได้ตั้งบุตรชายของตน ชื่อ จันทร ขึ้นเป็นเจ้าเมืองพะเยาคีรี มีที่ทำการอยู่ข้างวัดพระปรารักษ์เหลือง ตำบลท่าน้ำอ้อย ต่อมาได้ย้ายที่ทำการไปอยู่บ้านสระเศรษฐี ตำบลน้ำทรง ตั้งที่ทำการแบบชั่วคราวมีจวนเจ้าเมือง บ้านราชการ เรือนจำ (ล้อมด้วยไม้ไผ่) เจ้าเมืองคนต่อมา ชื่อ กัน และ อิ่ม ต่อมาเมื่อโจรกลุ่มหนึ่งคุมสมัครพรรคพวกประมาณ 40 คน เข้าทำการปล้นจวนเจ้าเมือง สถานที่ราชการจึงได้ย้ายตัวเมืองพะเยาคีรีมาตั้งอยู่ที่คลองหลวงพิบูลย์ เมื่อสิ้นอายุเจ้าเมืองอิ่มแล้ว เจ้าเมืองคนต่อมาชื่อ ปุ้ย ได้ย้ายตัวเมืองมาตั้งอยู่ที่บ้านท่าแร่ สร้างที่ว่าการอำเภอพะเยาคีรีขึ้น ณ ตำบลพะเยาคีรี

อำเภอพะเยาคีรี ประกาศตั้งเป็นอำเภอ เมื่อ พ.ศ. 2437 ปัจจุบัน ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาตะเกา หมู่ที่ 3 ตำบลสระทะเล อำเภอพะเยาคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งพอจะสืบสาวราวเรื่องได้จากท่านผู้หลักผู้ใหญ่ หรือนิทานปรัมปราว่า ลูกชายเจ้าพ่อสิงห์ หรือเจ้าพ่อเขาสิงห์ รักใคร่อยู่กับลูกสาวเมืองสระเศรษฐี จึงได้จัดขบวนขันหมากใหญ่ทำภูเขามาตั้งไว้ตามทิศทางต่างๆ ทิศเหนือมีภูเขาโง้ง ภูเขาลูกนี้ติดต่อกันเป็นพืดกับแดนทางเหนือเพื่อป้องกันโจรผู้ร้ายที่จะมาชิงทรัพย์สิน และขันหมาก ทิศตะวันออกมีเขาปกสัน ทิศตะวันตกมีเขาพระแวง (ขณะนี้อยู่ในเขตอำเภอเมืองอุทัยธานีครั้งหนึ่ง) ขบวนขันหมากและผู้คนได้จัดอาหาร คาว-หวาน ที่เขาฝอยทอง เมื่อกินอาหาร คาว-หวานกันเสร็จแล้ว ก็นำถ้วยชามไปทำการล้างที่บึงกระดิ่ง (ในบึงกระดิ่งนี้มีเศษถ้วยชามซึ่งเป็นของเก่าจมอยู่ในบึงเป็นจำนวนมาก) และได้จัดแก้วแหวนเงินทองซึ่งจะต้องนำไปให้ฝ่ายเจ้าสาวที่เขาแก้ว ตำบลพะเยาคีรี ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ เรียกกันว่า เขาแก้ว ตลอดมา เมื่อได้เวลาอันเป็นมงคลจึงได้ทำการส่งตัวเจ้าบ่าวเจ้าสาว โดยจัดขบวนเจ้าสาวล่องไปตามแม่น้ำเจ้าพระยาทำการส่งตัวเจ้าสาวที่เมืองสระเศรษฐี ผู้เฒ่าผู้แก่ได้เล่าสืบต่อกันมาว่าเป็นทำนองนิยายปรัมปราว่า ถึงวันดีคืนดี คือวันขึ้น 15 ค่ำ หรือวันธรรมสวนะ จะได้ยินวงดนตรีไทยเครื่องสาย (มโหรี) เป่าพาทย์ในสระเศรษฐีนั้น

การที่อำเภอนี้มีชื่อประกอบด้วยคำบาลีสันสกฤตสองพยางค์ คือ พะเยา กับ คีรี คำว่า พะเยา แปลว่า ขบวนกองทัพ คำว่า คีรี แปลว่า ภูเขา พะเยาคีรีจึงแปลว่า กองทัพภูเขา หมายถึงการมีภูเขามากมายนั่นเอง ตามหลักภาษาคำนี้ไม่ต้องประวิสรรชนีย์ (เติมสระอะ) ที่ตัวท้ายของพยางค์แรกแต่ได้ใช้กันอย่างนี้มานานแล้ว และยังไม่มีการแก้ไขให้ถูกต้อง ที่ไม่มีการแก้ไขให้ถูกต้องเพราะอาจจะถือว่าเป็นค่านามเข้ากรณียกเว้นได้ ไม่อาจสืบสาวราวเรื่องได้ว่า ใครเป็นผู้ตั้ง

เดิมที่ว่าการอำเภอพยุหะคีรี ตั้งอยู่บริเวณริมน้ำ ถนนชิดวาริ หมู่ที่ 6 ตำบลพยุหะคีรีซึ่งเป็นหมู่บ้านที่เก่าแก่ และมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันทั่วไปในภาคกลาง คือ บ้านหัวเด่น ซึ่งคล้ายกับจังหวัดนครสวรรค์ ที่ตั้งอยู่ที่ปากน้ำโพ จึงทำให้ชาวบ้านเรียกอำเภอนี้ว่า อำเภอหัวเด่น ไปก็มี

คำว่าหัวเด่น สืบเนื่องมาจากนิยายปรัมปราเล่าสืบกันมาครั้งโบราณว่าที่เชิงเขาแก้วอันเป็นบริเวณที่ตั้งวัดเขาแก้ว ในปัจจุบันมีถ้ำอยู่ถ้ำหนึ่งถ้ำนี้ลึก และยาวไปสุดปลายถ้ำที่ริมน้ำเจ้าพระยาจากคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ว่า เมื่อสมัยยังเป็นเด็ก ถ้ำนี้ยังมีอยู่ แต่เดี๋ยวนี้ได้ถูกปิดไปเสียแล้วมีเรื่องเล่าต่อกันมาว่า เมื่อครั้งกระโน้น ถ้ำนี้เป็นที่เก็บสมบัติของกษัตริย์โบราณ เช่น เพชร นิล จินดา แก้ว แหวนเงินทอง แต่ไม่ค่อยมีผู้ใดพบเห็นบ่อยนักนับเป็นของศักดิ์สิทธิ์ผู้มีบุญเท่านั้นจึงจะให้เห็น แล้วจะหยิบฉวยเอาเป็นสมบัติส่วนตัวก็ไม่ได้เพราะมีวัวใหญ่ตัวหนึ่งเฝ้าอยู่ วัวตัวนั้นเล่ากันว่ามิรูปร่างใหญ่โตเฝ้าอยู่ มีลักษณะสง่างาม ที่หน้าผากสีขาวด่าง ชาวบ้านเรียกว่า หัวเด่น ชื่อนี้ได้กลายเป็นชื่อหมู่บ้านใหม่ ที่ตั้งอยู่บริเวณเขานั้น

ปัจจุบันที่ว่าการอำเภอพยุหะคีรีได้ย้ายไปเปิดทำการ ณ ที่แห่งใหม่ บริเวณเขาตะเกา หมู่ 3 ถนนสายเอเชีย ตำบลสระทะเล ตั้งแต่วันที่ 27 เมษายน 2541 เป็นต้นมา

สภาพภูมิศาสตร์

ที่ตั้งปัจจุบัน อาณาเขตและขนาดที่ว่าการอำเภอพยุหะคีรี ตั้งอยู่บริเวณเขาตะเกา หมู่ที่ 3 ตำบลสระทะเล บริเวณฝั่งขวาของถนนสายเอเชียห่างจากจังหวัดนครสวรรค์ลงมาทางทิศใต้ เป็นระยะทางประมาณ 25 กิโลเมตร เนื่องจากการปกครองกินทั้งสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ทั้งหมดประมาณ 750.28 ตารางกิโลเมตร

อาณาเขต อำเภอพยุหะคีรี มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอ และจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอโกรกพระ และอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ และอำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอท่าตะโก และอำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี

ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ทั่วไปเป็นที่ราบ เหมาะแก่การเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านท้องที่รวม 5 ตำบล คือ ตำบลยางขาว ตำบลน้ำทรง ตำบลย่านมัทรี ตำบล พุทธะคีรี และตำบลทำน้าอ้อย ทางทิศตะวันตก เนื่องจากที่ว่าการอำเภอหลังเดิมไปประมาณ 4 กิโลเมตร มีลำน้ำอืดังไหลผ่านตำบลน้ำทรง เป็นแนวแบ่งเขตอำเภอพุทธะคีรีกับอำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี โดยเฉพาะฝั่งซ้ายด้านตะวันออก ทางราชการได้จัดสรรพื้นที่ป่าซึ่งมีเนื้อที่อันกว้างใหญ่เพื่อให้ราษฎรเข้าไปทำไร่ ทำนาและเลี้ยงสัตว์ โดยจัดเป็นนิคมเรียกว่านิคมเขาบ่อแก้ว ฉะนั้น ที่เหลือจากบริเวณภูเขาอีกประมาณ 3 ใน 4 ของพื้นที่ทั้งหมดจึงเป็นที่ไร่ ที่นา

ลักษณะภูมิอากาศ

ฤดูกาล โดยปกติจะมีอากาศอบอุ่นอย่างภาคกลางทั่วไป แบ่งออกเป็น 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ ถึงเดือนพฤษภาคม ต่อไปก็เป็นฤดูฝน ซึ่งจะเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึงเดือน กันยายน และฤดูหนาว เริ่มต้นจากเดือน ตุลาคม ถึงเดือน มกราคม สำหรับฤดูร้อนและฤดูหนาว นั้นเนื่องจากอำเภอพุทธะคีรีเป็นพื้นที่ที่ประกอบด้วยภูเขามากมาย จึงทำให้ฤดูร้อนอากาศจะร้อนจัด เมื่อถึงฤดูหนาวจะหนาวจัดผิดกับท้องที่อื่นๆ

แม่น้ำที่สำคัญ

แม่น้ำสำคัญของอำเภอนี้คือ แม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งไหลผ่านอำเภอนี้ตั้งแต่ตำบลยางขาว ตำบลน้ำทรง ตำบลย่านมัทรี ตำบลพุทธะคีรี และตำบลทำน้าอ้อย ราษฎรที่อาศัยอยู่บริเวณริมแม่น้ำทั้งสองฝั่งได้ใช้ในการเพาะปลูกพืชไร่เป็นส่วนใหญ่

ภูเขา

ในท้องที่อำเภอนี้มีภูเขาจำนวนมาก บางลูกกระจายอยู่ห่างกัน แต่ภูเขาส่วนมากนั้น ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา ได้ทำการสำรวจภูเขาลูกเล็กลูกน้อยแล้ว มีอยู่ประมาณ 40 ลูก มีชื่อเรียกต่างๆ เช่น เขาพระแวง เขาโยง เขาขาด เขาคอก เขาน้อย เขานมนาง เขาผักไธ เขากะลา เขาสรรพโลก เขาแก้ว เขาสรรพลึง เขาสนามชัย เขาฝาสาม เขาฝาสี่ เขาร้าง เขาเด็กเลี้ยงวัว เขาฝอยทอง เขาถ้ำพระ เขาสิงห์เขาถ้ำข่อย เขาแตก เขาสระนางสรง เขาโคกไม้เดน เขาบ่อพลับ เขาปลก้น เขาบ่อเหล็ก เขาฤๅษี เขาใบฎีกา เขาวิเวท เขากลางนา เขาถ้ำไม้ เขาถ้ำเพดาน เขาตะเกา ฯลฯ

ทรัพยากรธรรมชาติ

ในอำเภอนี้มีป่าสงวนที่เขาสนามชัย ตำบลเขากะลา เนื้อที่ประมาณ 17.77 ตารางกิโลเมตร เป็นป่าไม้เบญจพรรณ ส่วนแหล่งแร่ ได้มีเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางไปทำการสำรวจเหล็กที่เขาบ่อแก้ว ตำบลเขาบ่อแก้ว และได้มีบริษัทต่างๆ ติดต่อขอสัมปทานจากกรมทรัพยากรธรณีนับว่าอำเภอนี้มีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง

โบราณสถาน โบราณวัตถุ สิ่งที่เกิดการพินาศและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ในอำเภอนี้มีโบราณสถาน สมัยทวารวดีซึ่งมีอายุประมาณ 1,000 ปี ตั้งอยู่บนฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา และ ตะวันตกของเทือกเขาโคกไม้เดน ระหว่างหลักกิโลเมตรที่ 207 - 208 ถนนพหลโยธิน หมู่บ้านโคก ไม้เดน ตำบลท่าน้ำอ้อย อำเภอพยุหะคีรี มีพระปรมาภิไธย 1 องค์ อายุประมาณ 700 ปี และเจดีย์ 5 ยอด 1 องค์ อายุประมาณ 300 ปี สิ่งที่เป็นที่เกิดการพินาศการบูชาของชาวอำเภอพยุหะคีรี ได้แก่ รอยพระพุทธบาทจำลอง ซึ่งประดิษฐานอยู่บนยอดเขาเล็ก ๆ ในบริเวณวัดเขาแก้วอันเป็นสถานที่ การพินาศการบูชา ของประชาชนในพื้นที่

11.2 วัฒนธรรมดนตรีอำเภอพยุหะคีรี

จากการสำรวจวัฒนธรรมดนตรีของอำเภอพยุหะคีรี พบวัฒนธรรมดนตรีหลาย ๆ ประเภท ดังนี้

วัฒนธรรมดนตรีประเภทแคนวง

จากการสำรวจพบศิลปินและวงดนตรี ดังนี้

ประเภท วัฒนธรรมดนตรี	สถานที่	ชื่อศิลปินพื้นบ้าน วัฒนธรรมดนตรี
แคนวง	เลขที่ 8 ม. 2 บ้านสระทะเล ต.สระทะเล อ.พยุหะคีรี จ.นครสวรรค์	นายชลอ คชาชาญ

ตารางที่ 11.2.1 แสดงการเก็บข้อมูลวัฒนธรรมดนตรี ประเภทแคนวง ของนายชลอ คชาชาญ

ชื่อ นายชลอ นามสกุล คชาชาญ อายุ 54 ปี ศิลปินประเภท แคนวง
ที่อยู่ เลขที่ 8 ม. 2 บ้านสระทะเล ตำบลสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์
โทรศัพท์ -

มีประสบการณ์กับงานวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาแล้ว 7 ปี
รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาจาก อาจารย์สนั่น สิงห์เถื่อน

ประเภท วัฒนธรรมดนตรี	สถานที่	ชื่อศิลปินพื้นบ้าน วัฒนธรรมดนตรี
แคนวง	ชาวบ้านท่าแดง ต.น้ำทรง อ.พยุหะคีรี จ.นครสวรรค์	นายสงวน อ่วมทร นายอำพล อ่วมทร

ตารางที่ 11.2.2 แสดงการเก็บข้อมูลวัฒนธรรมดนตรี ประเภทแคนวง
ของนายสงวน อ่วมทร

ชื่อ นายสงวน นามสกุล อ่วมทร อายุ 55 ปี ศิลปินประเภท แคนวง
ที่อยู่ ชาวบ้านท่าแดง ตำบลน้ำทรง อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ 60000
โทรศัพท์ -

มีประสบการณ์กับงานวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาแล้ว 10 ปี

รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาจาก ลุง

ประเภท วัฒนธรรมดนตรี	สถานที่	ชื่อศิลปินพื้นบ้าน วัฒนธรรมดนตรี
แคนวง “รุ่งทิพย์”	เลขที่ 162/4 ม. 3 ต.เนินมะกอก อ.พยุหะคีรี จ.นครสวรรค์	นายแดง รุ่งทิพย์

ตารางที่ 11.2.3 แสดงการเก็บข้อมูลวัฒนธรรมดนตรี ประเภทแคนวง
ของนายแดง รุ่งทิพย์

ชื่อ นายแดง นามสกุล รุ่งทิพย์ อายุ 52 ปี ศิลปินประเภท แคนวง
ที่อยู่ เลขที่ 162/4 หมู่ 3 ตำบลเนินมะกอก อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์
โทรศัพท์ -

มีประสบการณ์กับงานวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาแล้ว 10 ปี
รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาจาก หัดเล่นในหมู่บ้าน

วัฒนธรรมดนตรีประเภทกลองยาว

จากการสำรวจพบศิลปินและวงดนตรี ดังนี้

ประเภท วัฒนธรรมดนตรี	สถานที่	ชื่อศิลปินพื้นบ้าน วัฒนธรรมดนตรี
กลองยาว	โรงเรียนวัดคลองบางเตือ ต.น้ำทรง อ.พยุหะคีรี จ.นครสวรรค์	นางสนอง สัมฤทธิ์ นางเพ็ญศรี มากบุญ นายวันชัย เนินพลับ

ตารางที่ 11.2.4 แสดงการเก็บข้อมูลวัฒนธรรมดนตรี ประเภทกลองยาว ของนางสนอง สัมฤทธิ์

ชื่อ นางสนอง นามสกุล สัมฤทธิ์ อายุ 53 ปี ศิลปินประเภท กลองยาว
ที่อยู่ โรงเรียนวัดคลองบางเตือ ตำบลน้ำทรง อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ 60000
โทรศัพท์ -

มีประสบการณ์กับงานวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาแล้ว 31 ปี

รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาจาก บ้านญาติทำวงกลองยาวจึงมีความรู้ด้านนี้
มาตั้งแต่เด็ก

วัฒนธรรมดนตรีประเภทนาฏดนตรี “ลิเก”

จากการสำรวจพบศิลปินและคณะลิเก ดังนี้

ประเภท วัฒนธรรมดนตรี	สถานที่	ชื่อศิลปินพื้นบ้าน วัฒนธรรมดนตรี
นาฏดนตรี “ลิเก” “เอกพงศ์ ชื่นตรงศิลป์”	เลขที่ 60/2 ม. 6 ต.ย่านมัทรี อ.พยุหะคีรี จ.นครสวรรค์	นายณรงค์ บุสราคัม

ตารางที่ 11.2.5 แสดงการเก็บข้อมูลวัฒนธรรมดนตรี ประเภทนาฏดนตรี “ลิเก”
ของนายณรงค์ บุสราคัม

ชื่อ นายณรงค์ นามสกุล บุสราคัม อายุ 28 ปี ศิลปินประเภท นาฏดนตรี “ลิเก”
ที่อยู่ เลขที่ 60/2 หมู่ 6 ตำบลย่านมัทรี อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์
โทรศัพท์ 086-2143859

มีประสบการณ์กับงานวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาแล้ว 9 ปี
รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาจาก แม่

วัฒนธรรมดนตรีประเภทการผลิตเครื่องดนตรีไทย

จากการสำรวจพบศิลปินประดิษฐ์เครื่องดนตรี ดังนี้

ประเภท วัฒนธรรมดนตรี	สถานที่	ชื่อศิลปินพื้นบ้าน วัฒนธรรมดนตรี
การผลิตเครื่องดนตรีไทย	เลขที่ 4 ม. 4 ต.เขากะลา อ.พยุหะคีรี จ.นครสวรรค์	นายพวง รังผิ้ง

ตารางที่ 11.2.6 แสดงการเก็บข้อมูลวัฒนธรรมดนตรี ประเภทการผลิตเครื่องดนตรีไทย
ของนายพวง รังผิ้ง

ชื่อ นายพวง นามสกุล รังผิ้ง อายุ 70 ปี ศิลปินประเภท การผลิตเครื่องดนตรีไทย

ที่อยู่ เลขที่ 4 หมู่ที่ 4 ตำบลเขากะลา อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

โทรศัพท์ -

มีประสบการณ์กับงานวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาแล้ว 10 ปี

รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาจาก เริ่มจากซ่อมแซมเครื่องดนตรีเล็กๆ และพัฒนา
ขึ้นเรื่อย ๆ

ประเภท วัฒนธรรมดนตรี	สถานที่	ชื่อศิลปินพื้นบ้าน วัฒนธรรมดนตรี
การผลิตเครื่องดนตรีไทย “การทำระนาด”	เลขที่ 7 ม. 2 ต.พยุหะคีรี อ.พยุหะคีรี จ.นครสวรรค์	นายทรง พวงสมบัติ

ตารางที่ 11.2.7 แสดงการเก็บข้อมูลวัฒนธรรมดนตรี ประเภทการผลิตเครื่องดนตรีไทย
ของนายทรง พวงสมบัติ

ชื่อ นายทรง นามสกุล พวงสมบัติ อายุ 60 ปี ศิลปินประเภท การผลิตเครื่องดนตรีไทย
“การทำระนาด”

ที่อยู่ เลขที่ 7 หมู่ที่ 2 ตำบลพยุหะคีรี อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์
โทรศัพท์ 056-342191

มีประสบการณ์กับงานวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาแล้ว 20 ปี

รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาจาก การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

วัฒนธรรมดนตรีประเภทวัฒนธรรมพื้นบ้าน
 จากการสำรวจพบศิลปินวัฒนธรรมพื้นบ้าน ดังนี้

ประเภท วัฒนธรรมดนตรี	สถานที่	ชื่อศิลปินพื้นบ้าน วัฒนธรรมดนตรี
วัฒนธรรมพื้นบ้าน	เลขที่ 9 ม. 2 ต.เขาทอง อ.พยุหะคีรี จ.นครสวรรค์	นางวันเพ็ญ วัดตูม

ตารางที่ 11.2.8 แสดงการเก็บข้อมูลวัฒนธรรมดนตรี ประเภทวัฒนธรรมพื้นบ้าน
ของนางวันเพ็ญ วัดตูม

ชื่อ นางวันเพ็ญ นามสกุล วัดตูม อายุ 80 ปี ศิลปินประเภท วัฒนธรรมพื้นบ้าน
 ที่อยู่ เลขที่ 9 หมู่ที่ 2 ตำบลเขาทอง อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์
 โทรศัพท์ 056-356178, 084-6245746

มีประสบการณ์กับงานวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาแล้ว 39 ปี

รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาจาก มิได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมแขนงนี้มาจากที่ใด
 เพียงแต่มีพรสวรรค์พร้อมกับใจรักในด้านนาฏศิลป์ และอาศัยจากการดูและจำ ของคนรำ
 ในสมัยก่อน

ประเภท วัฒนธรรมดนตรี	สถานที่	ชื่อศิลปินพื้นบ้าน วัฒนธรรมดนตรี
วัฒนธรรมพื้นบ้าน	โรงเรียนเขาทอง พิทยาคม ต.เขาทอง อ.พยุหะคีรี จ.นครสวรรค์	นางชุดิพันธุ์ จันทรล้อย

ตารางที่ 11.2.9 แสดงการเก็บข้อมูลวัฒนธรรมดนตรี ประเภทวัฒนธรรมพื้นบ้าน
ของนางชุดิพันธุ์ จันทรล้อย

ชื่อ นางชุดิพันธุ์ นามสกุล จันทรล้อย อายุ 58 ปี ศิลปินประเภท วัฒนธรรมพื้นบ้าน
ที่อยู่ โรงเรียนเขาทองพิทยาคม ตำบลเขาทอง อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์
โทรศัพท์ -

มีประสบการณ์กับงานวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาแล้ว 34 ปี
รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาจาก ภูมิปัญญาพื้นบ้าน

วัฒนธรรมดนตรีประเภทเครื่องสาย

จากการสำรวจพบศิลปินคณะเครื่องสาย ดังนี้

ประเภท วัฒนธรรมดนตรี	สถานที่	ชื่อศิลปินพื้นบ้าน วัฒนธรรมดนตรี
เครื่องสาย “เครื่องสายปี่”	เลขที่ 21 ม. 7 ต.ท่าน้ำอ้อย อ.พยุหะคีรี จ.นครสวรรค์	นายบุญเลิศ อินมณี

ตารางที่ 11.2.10 แสดงการเก็บข้อมูลวัฒนธรรมดนตรี ประเภทเครื่องสาย
ของนายบุญเลิศ อินมณี

ชื่อ นายบุญเลิศ นามสกุล อินมณี อายุ 65 ปี ศิลปินประเภท เครื่องสาย
ที่อยู่ เลขที่ 21 หมู่ที่ 7 ตำบลท่าน้ำอ้อย อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์
โทรศัพท์ 056-316097

มีประสบการณ์กับงานวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาแล้ว 40 ปี

รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาจาก บิดา

วัฒนธรรมดนตรีดนตรีไทย

จากการสำรวจพบศิลปินและวงดนตรี ดังนี้

ประเภท วัฒนธรรมดนตรี	สถานที่	ชื่อศิลปินพื้นบ้าน วัฒนธรรมดนตรี
วงดนตรีไทย “มโหรี”	เลขที่ 117 ม. 7 ต.เขาทอง อ.พยุหะคีรี จ.นครสวรรค์	นายประเทือง พันรอด

ตารางที่ 11.2.11 แสดงการเก็บข้อมูลวัฒนธรรมดนตรี ประเภทวงดนตรีไทย “มโหรี”
ของนายประเทือง พันรอด

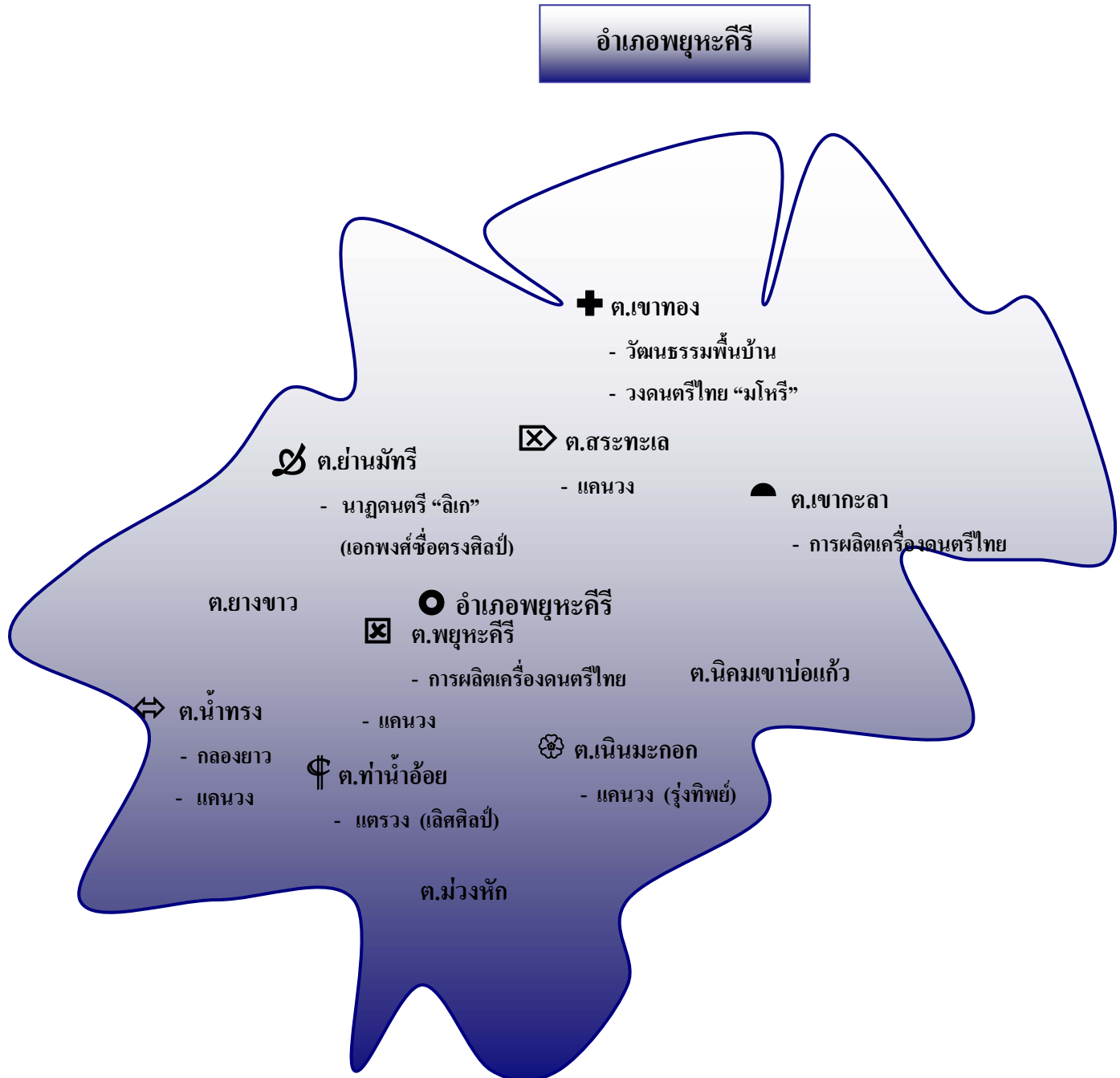

ชื่อ นายประเทือง นามสกุล พันรอด อายุ 69 ปี ศิลปินประเภท วงดนตรีไทย “มโหรี”
ที่อยู่ เลขที่ 117 หมู่ 7 ตำบลเขาทอง อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์
โทรศัพท์ -

มีประสบการณ์กับงานวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาแล้ว 52 ปี
รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาจาก คุณปู่

11.3 แผนที่วัฒนธรรมดนตรีอำเภอพยุหะคีรี

จากการสำรวจข้อมูลวัฒนธรรมดนตรีอำเภอพยุหะคีรีสามารถจัดทำแผนที่ได้ดังนี้

แผนภาพที่ 11.3.1 แสดงแผนที่วัฒนธรรมดนตรี อำเภอพยุหะคีรี